

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали I науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 2

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 15.06.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали I науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 2. 37 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

Видано за рахунок авторів.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Авлякулієва Мадіна Аспекти вивчення календарної обрядовості в початковій школі	5
Андренко Наталя Особливості оцінювання навчальних досягнень молодших школярів	6
Бієнко Юлія Нові підходи до формування комунікативних навичок молодших школярів	7
Бєлявцева Світлана Суть і структура емоційного інтелекту молодших школярів	8
Бугай Яна Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	9
Єфименко Оксана Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	10
Коваленко Ксенія Розвиток soft skills молодших школярів як умова сучасної освіти	11
Козорог Вероніка Формування читацьких інтересів молодших школярів у контексті розвитку академічної обдарованості	12
Кулакова Галина Розвиток пізнавальної активності молодших школярів засобом мультимедійних технологій	13
Лисун Світлана Залучення молодших школярів до культури та історії рідного краю як основа патріотичного виховання підростаючого покоління	14
Литвинова Інна Казка як засіб морального виховання дітей молодшого шкільного віку	15
Петренко Юлія Формування здорового способу життя молодших школярів в освітньому середовищі НУШ	16
Попова Вікторія Роль ігрової діяльності у процесі виховання молодших школярів	17
Проценко Олександра Використання екскурсій у процесі навчання молодших школярів	18
Тертишна Оксана Казка та гра як засоби виховання впевненості в собі учнів початкової школи	19
Титаренко Олена Формування загальнонавчальних умінь учнів як складової навчання в початковій школі	20
Турченко Олена Ініціативність і підприємливість як ключова компетентність учня нової української школи	21
Хоменко Юлія Розвиток творчих здібностей молодших школярів у навчальній діяльності	22

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Савченко Поліна Гейміфікація в освітньому процесі як засіб підвищення мотивації молодших школярів до навчання	23
Старіков Олександр Інтерактивні підходи у формуванні ціннісного ставлення до оточуючого у молодших школярів	24
Харламова Ольга Формування критичного мислення в учнів початкових класів	25
Щукіна Вероніка Інформаційно-комп'ютерні технології навчального процесу як засіб формування пізнавального інтересу учнів початкової школи	26

Формування критичного мислення в учнів початкових класів

Харламова Ольга

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.С. Філатова

Освіта сьогодення орієнтована на майбутнє, яке не може бути наперед визначеним. Перед вчителями постає складне та цікаве завдання – навчити та виховати учнів, здатних у різноманітних ситуаціях життя до самоосвіти й саморозвитку, вміючих використовувати набуті знання для творчого розв'язання проблем, опрацьовувати різноманітну інформацію та виокремлювати для себе найголовніше, прагнути змінити на краще своє життя та життя свого оточення. Технологія критичного мислення – один з дієвих інструментів сучасної освіти, який дозволяє вчителю успішно вирішувати вищезазначене завдання.

Питання формування критичного мислення учнів молодшого шкільного віку досліджувалося такими видатними вченими як О. Пометун, Ч. Темпл, Д. Дьюї, М. Ноттурно, Ш. Амонашвілі, А. Макаренко, В. Сухомлинський. У своїх працях науковці зазначають, що молодший шкільний вік є найпродуктивнішим для того, щоб виробляти в учнів потребу пізнавати навколишній світ, залучати їх до здійснення складних розумових операцій, вчити спостерігати, досліджувати, експериментувати, робити власні висновки і, у жодному разі, не боятися помилок.

Учень початкової школи з розвинутим критичним мисленням – це особистість, яка володіє прагненням обґрунтувати свою думку, інтелектуальною активністю, допитливістю, незалежністю мислення, самокритичністю та відкритістю до інших думок. Формуючи критичне мислення, вчитель має розвивати й удосконалювати наступні уміння й навички: порівнювати, протиставляти, зіставляти, визначати незрозуміле; висловлювати ставлення до того, що бачить, спостерігає, робить; знаходити потрібну інформацію та перевіряти достовірність цих знань; розробляти докази на підтримку відповідної точки зору; приймати рішення, яке ґрунтується на доказах; дискутувати та висувати ідеї.

Формування критичного мислення учнів молодшого шкільного віку передбачає, перш за все, бажання педагога це робити. Останній, в свою чергу, може використовувати будь-яку зручну форму роботи. Головне, щоб завдання містили проблемність, змушували учнів аналізувати інформацію, співвідносити її з наявними знаннями і особистим досвідом. Важливим тут для вчителя є правильно формулювати питання, направляти увагу учнів в заданому напрямку, вчити міркувати, ставити влучні запитання та знаходити декілька рішень проблемної ситуації. Сприяє ефективному формуванню та розвитку критичного мислення – інтерактивна форма навчання. Саме вона забезпечує діалог у процесі розв'язування проблемних задач, спонукає до взаємонавчання, міркувань, різних поглядів та шляхів розв'язування проблемних ситуацій.

Формування критичного мислення не є справою одного уроку, декількох бесід чи вікторин. Це справа всього життя, процес постійного розвитку та оновлення особистості.